

Cychwyn arni

Dyma grynodeb o'ch opsiynau pensiwn cyfraniadau wedi'u diffinio. Eich pensiwn personol neu weithle yw hwn ac mae'n seiliedig ar faint sydd wedi'i dalu i mewn i'ch cronfa.

Nid yw hwn yn bensiwn gyflog terfynol neu bensiwn cyfartaledd gyrfa.

Efallai y bydd gennych fwy nag un cronfa bensiwn cyfraniadau wedi'u diffinio. Gallwch ddewis gwahanol opsiynau ar gyfer pob cronfa. Gofynnwch i'ch darparwr a oes gan eich pensiwn unrhyw nodweddion neu gyfyngiadau arbennig. Bydd hyn yn eich helpu i benderfynu ar opsiwn. Er enghraift, efallai y bydd gennych gyfradd blwydd-dal gwarantedig. Gallai hyn ddarparu incwm uwch na'r blwydd-daliadau a gynigir gan ddarparwyr eraill.

Mae'r rhan fwyaf o bobl yn gymwys i gael Pensiwn y Wladwriaeth a delir gan y Llywodraeth. Os nad ydych eisoes yn hawlio Pensiwn y Wladwriaeth gallwch fynd i wefan [GOV.UK](#) am wybodaeth ar sut i wneud cais am eich Pensiwn y Wladwriaeth. Cysylltwch â'r Ganolfan Bensiynau Ryngwladol ar +44 191 218 7777 os ydych yn byw dramor.

Beth fyddwch yn dod o hyd iddo ar wefan HelpwrArian

Mae gwefan HelpwrArian yn esbonio eich opsiynau pensiwn a sut i wneud y defnydd gorau o'ch arian. Cyn i chi benderfynu ar opsiwn pensiwn ewch i moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension i gael gwybodaeth fanwl am:

- Treth a dalwch ar eich pensiwn
- Cyfrifo faint o arian fydd gennych nawr ac mewn ymddeoliad
- Cynllunio pa mor hir y mae angen i'ch arian bara
- Sut y gallai eich pensiwn effeithio ar eich hawl i fudd-daliadau

- Sut i osgoi sgam pensiwn

Os na allwch ddefnyddio ein gwefan gallwch gael cymorth pensiynau gan Linell Gymorth Arweiniad Pensiynau HelpwrArian neu ffoniwch Cyngor ar Bopeth i ddod o hyd i'ch lleoliad Pension Wise agosaf (gweler ‘Canllawiau pellach am ddim a diduedd’).

Mae'r wybodaeth yn y ddogfen hon yn berthnasol i drethdalwyr y DU sydd â phensiynau yn y DU yn unig. I gael gwybodaeth am dreth wrth fyw dramor ewch i'n gwefan, [moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/moving-living-and-retiring-abroad](https://www.moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/moving-living-and-retiring-abroad)

Y 6 opsiwn sy'n cael eu trafod yn yr apwyntiad

1. Ymddeol yn hwyrach neu oedi cymryd eich cronfa bensiwn

Nid oes rhaid i chi gymryd arian o'ch cronfa yn syth. Gallwch adael eich arian wedi'i fuddsoddi a'i gymryd pan fyddwch yn barod. Gallai eich cronfa dyfu ymhellach a rhoi mwy o arian i chi bara am gyfnod byrrach. Efallai y bydd gennych hefyd fwy o ddewis yn y dyfodol os bydd darparwyr pensiwn yn cyflwyno cynhyrchion newydd.

2. Cael incwm ymddeol gwaranteedig (blwydd-dal)

Mae hwn yn bolisi yswiriant yr ydych yn ei brynu i roi incwm gwaranteedig i chi, fel arfer am weddill eich oes neu am nifer penodol o flynyddoedd. Gallwch gymryd hyd at 25% o'ch cronfa yn ddi-dreth cyn i chi brynu blwydd-dal. Mae yna wahanol fathau o flwydd-daliadau ac mae'n bwysig eich bod yn prynu'r un sy'n iawn i chi.

3. Cael incwm ymddeoliad hyblyg (tynnu pensiwn i lawr)

Gallwch gymryd hyd at 25% o'ch cronfa yn ddi-dreth. Mae'r gweddill yn cael ei fuddsoddi i roi incwm trethadwy i chi. Chi sy'n penderfynu faint rydych chi'n ei gymryd allan bob blwyddyn a pha mor hir rydych chi am i'ch arian bara. Gall gwerth eich cronfa fynd i fyny neu i lawr yn dibynnu ar eich dewisiadau buddsoddi. Gall darparwyr pensiwn ddisgrifio'r opsiwn hwn fel 'tynnu pensiwn i lawr'.

4. Cymerwch eich pensiwn fel nifer o gyfandaliadau

Mae eich cronfa yn aros lle y mae a byddwch yn cymryd cyfandaliadau llai dros amser. Mae 25% o bob swm a dynnwch yn ddi-dreth ac mae'r gweddill yn drethadwy. Gallwch ledaenu'r cyfandaliadau dros sawl blwyddyn dreth a allai olygu eich bod yn talu llai o dreth. Gall darparwyr pensiwn ddisgrifio'r opsiwn hwn fel 'Cyfandaliad Pensiwn Cronfeydd Digrisiau (UPLS)'.

5. Cymerwch eich pensiwn cyfan ar yr un pryd

Gallwch gymryd eich pensiwn cyfan ar yr un pryd. Mae 25% yn ddi-dreth a chaiff y 75% arall ei drethu ynghyd ag unrhyw incwm arall sydd gennych, e.e. o waith, cynillion neu fuddsoddiadau.

6. Cymysgwch eich opsiynau

Gallwch gymysgu'ch opsiynau, e.e. defnyddio rhywfaint o'ch cronfa i gael incwm ymddeoliad hyblyg a rhai i brynu incwm ymddeol gwarantedig (blwydd-dal). Os oes gennych fwy nag un gronfa, gallwch ddewis opsiynau gwahanol ar gyfer pob un, e.e. oedi cyn cymryd un gronfa bensiwn a chymryd nifer o gyfandaliadau o un arall.

Efallai y byddwch yn talu treth frys pan fyddwch yn cymryd arian o'ch cronfa. Gallwch hawlio hwn yn ôl gan Gyllid a Thollau EF – chwiliwch am ‘ad-daliad treth’ ar GOV.UK neu ffoniwch 0300 200 3300 (+44 135 535 9022 os ydych y tu allan i'r DU).

Gallwch ddarganfod mwy am y 6 opsiwn ar [moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/pension-wise/pension-pot-options](https://www.moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/pension-wise/pension-pot-options).

1. Ymddeol yn hwyrach neu oedi cymryd eich cronfa bensiwn

Ffeithiau allweddol

1. Tra bod yr arian yn aros yn eich cronfa nid ydych yn talu treth arno.
2. Chi sydd i benderfynu pryd y cymerwch yr arian – y cynharaf fel arfer yw 55 oed, oni bai bod gennych salwch difrifol. Mae'r oedran cynharaf y gallwch gael mynediad i'ch cronfa bensiwn yn cynyddu i 57 oed ar 6 Ebrill 2028.
3. Os bydd rhywun yn cysylltu â chi'n annisgwyl ynghylch cael arian allan o'ch cronfa cyn eich bod yn 55 oed, mae bron bob amser yn sgam pensiwn.
4. Gallwch hefyd dalu i mewn i'ch cronfa ond efallai y bydd cyfyngiadau. Os ydych yn gyflogai efallai y bydd eich cyflogwr yn parhau i wneud cyfraniadau hefyd.
5. Gellir trosglwyddo arian sy'n weddill yn eich cronfa pan fyddwch yn marw.

Camau nesaf

Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- Oes rhaid i mi gymryd yr arian erbyn dyddiad penodol?
- Beth yw'r ffioedd ar gyfer gohirio cymryd fy nghronfa bensiwn?
- Sut mae'r arian yn cael ei fuddsoddi ac a allaf newid hyn os ydw i eisiau?
- Faint y gallaf ei dalu i mewn o hyd?
- A oes gan fy nghronfa unrhyw nodweddion arbennig fel cyfradd blwydd-dal gwaranteedig?
- A oes gennych y manylion diweddaraf am bwy yr wyf am adael fy nghronfa iddynt (fy 'muddiolwr') pan fyddaf yn marw?

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- **Ymddeol yn hwyrach neu ohirio cymryd eich cronfa bensiwn**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/retiring-later-or-delaying-taking-your-pension-pot

2. Cael incwm ymddeol gwarantedig (blwydd-dal)

Ffeithiau allweddol

1. Mae hwn yn fath o gynnyrch yswiriant sy'n rhoi incwm gwaranteedig i chi.
  2. Gallwch siopa o gwmpas am flwydd-dal – nid oes rhaid i chi brynu un gan eich darparwr pensiwn presennol.
  3. Gallwch brynu blwydd-dal am gyfnod penodol neu weddill eich oes.
  4. Fel arfer gallwch gymryd hyd at 25% o'ch cronfa yn ddi-dreth – os gwnewch hyn rhaid i chi brynu blwydd-dal gyda'r 75% sy'n weddill neu ddefnyddio un o'r opsiynau eraill.
  5. Os ydych yn derbyn incwm pensiwn ar hyn o bryd mae'n debygol eich bod eisoes wedi prynu blwydd-dal neu'n cymryd incwm o bensiwn cyflog terfynol neu gyfartaledd gyrfa (buddion wedi'u diffinio).
  6. Mae llawer o wahanol fathau o flwydd-daliadau ac mae'n bwysig eich bod yn cael yr un iawn i chi.
-

Camau nesaf

Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- A oes gan fy nghronfa unrhyw nodweddion arbennig fel cyfradd blwydd-dal gwaranteedig?
- Ydw i'n gymwys i gael blwydd-dal uwch neu amhariad? Bydd angen i chi ddweud wrth eich darparwr os ydych yn ysmyu neu os oes gennych gyflwr meddygol
- Pa fathau o flwydd-dal ydych chi'n eu cynnig?

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- **Y gwahanol fathau o flwydd-dal**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/guaranteed-retirement-income-annuities-explained#types-of-annuity
- **Pam ei bod yn bwysig bod yn onest am eich iechyd**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/guaranteed-retirement-income-annuities-explained#enhanced-annuities
- **Deall faint o dreth y gallwch ei thalu ar eich incwm blwydd-dal**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/tax-and-pensions/a-guide-to-tax-in-retirement#defined-contribution-pensions
- **Deddfau treth ailgylchu pensiynau**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/guaranteed-retirement-income-annuities-explained#can-you-continue-contributing-to-a-pension-if-you-purchase-an-annuity
- **Siopwch o gwmpas am flwydd-daliadau gan ddefnyddio ein teclyn ar-lein, i'ch helpu i gael y fargen orau**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/compare-annuities

3. Cael incwm ymddeoliad hyblyg (tynnu pensiwn i lawr)

Ffeithiau allweddol

1. Byddwch yn cael incwm o'ch cronfa sy'n drethadwy. Chi sy'n penderfynu faint i'w dynnu allan a phryd, a pha mor hir rydych chi am iddo bara. Gelwir yr opsiwn hwn yn 'dynnu pensiwn i lawr'.
2. Rydych yn symud eich cronfa i gynnrych tynnu pensiwn i lawr, yna fel arfer gallwch gymryd hyd at 25% o'ch cronfa yn ddi-dreth ac mae'r arian sy'n weddill yn cael ei fuddsoddi. Gallwch chi benderfynu faint a pha mor aml rydych chi am dynnu arian o'r gronfa.
3. Bydd eich darparwr yn gofyn i chi sut yr hoffech fuddsoddi'ch cronfa sy'n weddill pan fyddwch yn symud i mewn i dynnu pensiwn i lawr. Bydd angen i chi naill ai ddewis eich buddsoddiadau eich hun, h.y. rhai sy'n cyd-fynd â'ch agwedd at risg ac amcanion ar gyfer eich arian, neu bydd rhai darparwyr yn cynnig i chi ddewis o opsiynau buddsoddi parod syml sy'n gysylltiedig â'ch cynlluniau ymddeol (gelwir y rhain yn Llwybrau Buddsoddi). Gallech hefyd ddefnyddio cynghorydd ariannol i'ch helpu i ddewis.
4. Mae llwybr buddsoddi yn opsiwn buddsoddi parod, sy'n symleiddio'r penderfyniad ar sut i fuddsoddi'ch cronfa bensiwn sy'n weddill ar ôl i chi gymryd eich cyfandaliad di-dreth.
5. Fel gyda phob buddsoddiad, gall gwerth eich cronfa fynd i fyny neu i lawr.
6. Efallai y byddwch yn gallu parhau i dalu i mewn i bensiwn arall ar ôl i chi gymryd arian allan, ond gallech dalu tâl treth ar gyfraniadau dros £10,000 y flwyddyn (a elwir yn 'lwfans blynnyddol prynu arian').

Camau nesaf

Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- Ydych chi'n cynnig tynnu pensiwn i lawr?
- A fydd yn rhaid i mi dalu unrhyw ffioedd, ee bob tro y byddaf yn cymryd taliad?
- Faint allai fy nghronfa dyfu neu ostwng? Mae rhai darparwyr bellach yn

cynnig cynhyrchion sy'n cynnwys gwarantau

- A fyddwch yn codi ffi arnaf os byddaf yn symud fy nghronfa i ddarparwr sy'n cynnig yr opsiwn hwn?
- A oes gan fy nghronfa unrhyw nodweddion arbennig fel cyfradd blwydd-dal gwaranteedig?

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- **Sut mae tynnu pensiwn i lawr yn gweithio**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/what-is-flexible-retirement-income-pension-drawdown#How-pension-drawdown-works
- **Siopwch o gwmpas – Ein teclyn llwybrau buddsoddi a fydd yn eich helpu i siopa o gwmpas y farchnad i gael y fargen orau**
comparison.moneyhelper.org.uk/cy/tools/drawdown-investment-pathways
- **Faint o dreth y byddech chi'n ei thalu ar unrhyw arian rydych chi'n bwriadu ei godi**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/tax-and-pensions/a-guide-to-tax-in-retirement#defined-contribution-pensions
- **Cael cyngor ariannol**
moneyhelper.org.uk/cy/getting-help-and-advice/financial-advisers/do-you-need-a-financial-adviser
- **Deddfau treth ailgylchu pensiynau**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/what-is-flexible-retirement-income-pension-drawdown#Pension-recycling

4. Cymryd eich pensiwn fel nifer o gyfandaliadau

Ffeithiau allweddol

1. Yn lle cymryd eich pensiwn cyfan ar yr un pryd, byddwch yn cymryd cyfandaliadau llai dros amser. Mae 25% o bob cyfandaliad y byddwch yn ei gymryd allan yn ddi-dreth ac mae'r gweddill yn drethadwy.
2. Bydd 75% o'r cyfandaliad o arian parod a gymerwch yn cael ei drethu ynghyd ag unrhyw incwm arall sydd gennych, e.e. o waith, cynillion neu fuddsoddiadau.
3. Rydych yn debygol o fod yn rhan o ddewis a rheoli eich buddsoddiadau.
4. Gallwch ledaenu'r cyfandaliadau dros sawl blwyddyn dreth i leihau eich incwm a allai olygu eich bod yn talu llai o dreth.
5. Gall darparwyr ddisgrifio'r opsiwn hwn fel 'Cyfandaliad Pensiwn Cronfeydd Digrisiai' (UFPLS) neu dalu allan rhannol.
6. Efallai y byddwch yn gallu parhau i dalu i mewn ar ôl i chi gymryd arian allan ond gallech dalu tâl treth ar gyfraniadau dros £10,000 y flwyddyn (a elwir yn 'lwfans blynnyddol prynu arian').

Os ydych yn fuddsoddi eich cronfa mewn tynnu pensiwn i lawr, ni fyddwch yn gallu cymryd mwy o arian parod di-dreth ac ni allwch ddefnyddio'r opsiwn hwn.

Camau nesaf

Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- A ydych yn cynnig 'Cyfandaliad Pensiwn Cronfeydd Digrisiai' (UFPLS)?
- A fyddwch yn codi ffi arnaf os byddaf yn symud fy nghronfa i ddarparwr sy'n cynnig yr opsiwn hwn?
- A oes gan fy nghronfa unrhyw nodweddion arbennig fel cyfradd blwydd-dal gwaranteedig?

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- **Siopa o gwmpas am ddyfynbrisiau gan ddarparwyr eraill**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/shopping-around-for-pension-income-products-at-retirement
- **Darganfod faint o dreth y byddech chi'n ei thalu ar unrhyw arian rydych chi'n bwriadu ei godi**
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/tax-and-pensions/a-guide-to-tax-in-retirement#defined-contribution-pensions
- **Cael cyngor ariannol**
moneyhelper.org.uk/cy/getting-help-and-advice/financial-advisers/do-you-need-a-financial-adviser

5. Cymerwch eich pensiwn cyfan ar yr un pryd

Ffeithiau allweddol

1. Os cymerwch eich pensiwn cyfan ar yr un pryd mae 25% yn ddi-dreth ac mae'r 75% sy'n weddill yn drethadwy.
2. Bydd yr arian o'ch cronfa yn cael ei ychwanegu at unrhyw incwm arall sydd gennych dros y flwyddyn dreth.
3. Gallai ychwanegu swm arian parod mawr at eich incwm eich rhoi mewn band treth uwch.
4. Gallwch gymryd hyd at 3 cronfa bensiwn personol bach o hyd at £10,000 heb iddo gyfrif tuag at eich lwfansau blynnyddol neu gyfandaliad. Fel arfer nid oes terfyn ar y nifer o bensiynau gweithle y gallwch gymryd arian allan o dan y rheol croneydd bach.
5. Gallai cymryd eich pensiwn cyfan ar yr un pryd effeithio ar eich hawl i fudd-daliadau.
6. Efallai y byddwch yn gallu parhau i dalu i mewn ar ôl i chi gymryd arian allan ond gallech dalu tâl treth ar gyfraniadau dros £10,000 y flwyddyn (a elwir yn ‘lwfans blynnyddol prynu arian’).

Dylech feddwl am yr opsiwn hwn yn ofalus. Unwaith y byddwch wedi tynnu'r arian allan ni allwch newid y penderfyniad a byddwch yn colli'r statws di-dreth oedd ganddo tra yn eich cronfa.

Camau nesaf

Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- A allaf gymryd fy mhensiwn cyfan ar yr un pryd?
- A fyddwch yn codi ffi arnaf os byddaf yn symud fy nghronfa i ddarparwr sy'n cynnig yr opsiwn hwn?
- A allaf gyfnewid fy mhensiwn o dan y rheol croneydd bach? (Gofynnwch a yw eich cronfa o dan £10,000)

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- Faint o incwm fydd ei angen arnoch ym mlynnyddoedd eich ymddeoliad yn y dyfodol
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/checklist-things-to-do-as-retirement-approaches
- Faint o dreth y byddech yn ei dalu pe baech yn cymryd eich pensiwn cyfan ar yr un pryd
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/taking-your-whole-pension-in-one-go#things-to-think-about
- Cael cyngor ariannol
moneyhelper.org.uk/cy/getting-help-and-advice/financial-advisers/do-you-need-a-financial-adviser
- Sut i osgoi sgam pensiwn
moneyhelper.org.uk/cy/money-troubles/scams/how-to-spot-a-pension-scam
- Eich pensiwn pan fyddwch yn marw
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/pension-problems/pensions-after-death

6. Cymysgwch eich opsiynau

Ffeithiau allweddol

1. Gallwch gymysgu'ch opsiynau, e.e. defnyddio peth o'ch cronfa i gael incwm ymddeoliad hyblyg (tynnu pensiwn i lawr) a rhai i brynu incwm ymddeol gwarantedig (blwydd-dal).
  2. Nid yw pob darparwr yn cynnig yr holl opsiynau.
  3. Os oes gennych fwy nag un gronfa, gallwch ddefnyddio opsiynau gwahanol ar gyfer pob cronfa, e.e. oedi cyn cymryd un gronfa a chymryd nifer o gyfandaliadau o un arall.
-

Camau nesaf

Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- Pa opsiynau pensiwn ydych chi'n eu cynnig?
- A allaf gymysgu rhai o'r opsiynau gyda'i gilydd?
- A fyddwch yn codi ffi arnaf os byddaf yn symud fy nghronfa i ddarparwr sy'n cynnig yr opsiynau sydd eu heisiau arnaf?

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- ➔ Yr holl opsiynau pensiwn i weld pa rai sy'n iawn i chi
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/your-options-for-using-your-defined-contribution-pension-pot
- ➔ Siarad â chyngorydd ariannol – gall cymysgu gwahanol opsiynau fod yn gymhleth
moneyhelper.org.uk/cy/getting-help-and-advice/financial-advisers/do-you-need-a-financial-adviser#pensions
- ➔ Chwilio am y fargen orau – does dim rhaid i chi aros gyda'ch darparwr presennol
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/shopping-around-for-pension-income-products-at-retirement

Treth pan mae'ch cronfa bensiwn yn cael ei etifeddu

- Q Mae'r rheolau treth canlynol yn berthnasol i ohirio cymryd eich cronfa bensiwn, cymryd eich pensiwn fel nifer o gyfandaliadau, a chael incwm ymddeoliad hyblyg (tynnu pensiwn i lawr).

Rydych chi'n marw cyn 75

Nid oes treth i'w thalu os yw'r person rydych yn gadael eich arian iddo (eich 'buddiolwr') yn ei hawlio o fewn 2 flynedd. Gallant gymryd cyfandaliad neu gael incwm ohono.

Fel arfer, byddwch yn talu treth ar gyfandaliad dros y lwfans cyfandaliad a budd-dal marwolaeth (LSDBA) (£1,073,100 yn 2025/26).

Rydych chi'n marw yn 75 oed neu'n hŷn

Bydd eich buddiolwr yn talu Treth Incwm ar gyfandaliadau ac unrhyw incwm y mae'n ei gymryd o'r buddsoddiadau. Fel arfer byddant yn talu treth ar bensiwn y DU hyd yn oed os ydynt yn byw dramor.

- Q Mae'r rheolau treth canlynol yn berthnasol i rai mathau o flwydd-daliadau y gallwch eu trosglwyddo pan fyddwch yn marw.

Rydych chi'n marw cyn 75

Mae unrhyw incwm neu gyfandaliadau fel arfer yn ddi-dreth. Fel arfer, byddwch yn talu treth ar gyfandaliad dros y lwfans cyfandaliad a budd-dal marwolaeth (LSDBA) (£1,073,100 yn 2025/26).

Rydych chi'n marw yn 75 oed neu'n hŷn

Mae unrhyw incwm neu daliadau cyfandaliad a wneir i'ch buddiolwyr yn cael eu trethu ar eu cyfradd ymylol.

 Mae'r rheolau treth canlynol yn berthnasol i gymryd eich pensiwn cyfan ar yr un pryd

Dim ots pan fyddwch chi'n marw mae'r arian rydych chi'n ei drosglwyddo yn rhan o'ch ystâd (arian, eiddo ac eiddo).

Mae Treth Etifeddiant yn daladwy os yw eich ystâd yn werth mwy na £325,000 pan fyddwch yn marw. Gelwir hyn yn 'drothwy Treth Etifeddiant' a gall fod yn werth hyd at £650,000 ar gyfer parau priod neu bartneriaid sifil. Y gyfradd safonol yw 40%.

Camau nesaf

 Pethau i'w hystyried:

- Meddyliwch am sut rydych chi eisiau gadael arian ar ôl.
- Meddyliwch am y ffordd fwyaf treth-effeithlon oadael eich arian – gallwch siarad â chyngorydd ariannol am help gyda hyn.

 Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- A oes gennych y manylion diweddaraf am bwy yr wyf am aadael fy arian iddynt (fy 'muddiolwr') pan fyddaf yn marw?

 Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- ➔ Treth etifeddiant
moneyhelper.org.uk/cy/family-and-care/death-and-bereavement/a-guide-to-inheritance-tax

Byddwch yn wyliadwrus o sgamiau pensiwn

Mae eich pensiynau yn werthfawr. Mae sgamwyr eisiau cymryd eich arian pensiwn. Dyma rai arwyddion rhybudd i gadw llygad amdanyst er mwyn eich cadw un cam ymlaen y twyllwyr:

- Mae sgamwyr yn aml yn cysylltu â chi yn ddirybu. Gwneir hyn yn aml trwy hysbysebion naid ar gyfryngau cymdeithasol neu wefannau, neges destun, e-bost, post neu ffôn. Efallai y gofynnir i chi ddarparu eich rhif ffôn a byddwch yn derbyn galwad yn ôl gan ‘gynghorydd’. Efallai y byddan nhw’n cynnig ‘ADOLYGIADAU PENSIWN AM DDIM’, cymhellion arian parod ymlaen llaw, buddsoddiadau untro, ‘bylchau cyfreithiol’ neu ‘fentrau’r llywodraeth’. Anwybyddwch bob cyswllt annisgwyl neu hysbyseb am bensiynau hyd yn oed os yw'r person yn ymddangos yn gyfeillgar a phroffesiynol ac yn gwybod rhywfaint o wybodaeth amdanoch.
- Fel y gwyddoch, mae'r llywodraeth wedi gwahardd galwadau ffôn diwahoddiad am bensiynau. Os bydd rhywun yn eich ffonio'n ddirybu ynghlyn â'ch pensiwn, mae'r alwad yn anghyreithlon ac yn debygol o fod yn dwyllwr. Dylech derfynu'r alwad ar unwaith a rhoi gwybod i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) – ico.org.uk/make-a-complaint/nuisance-calls-and-messages
- Nid yw gwefan slic neu ddeunydd marchnata sgleiniog yn golygu bod cwmni'n ddiogel i ddelio ag ef hyd yn oed os yw'n edrych yn ddilys. Gwiriwch a yw'r cwmni yr ydych yn delio ag ef yn ddilys trwy gysylltu â'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (FCA) cyn rhoi unrhyw wybodaeth bersonol i ffwrdd. Gallwch gysylltu â'r FCA ar 0800 111 6768 neu www.fca.org.uk
- Cymerwch eich amser. Peidiwch byth â chael eich rhuthro i wneud penderfyniad. Weithiau bydd sgamwyr yn dweud bod cyfyngiadau amser ar gynigion a byddant yn rhoi pwysau arnoch i wneud penderfyniadau cyflym. Efallai y byddant hyd yn oed yn anfon dogfennau atoch trwy negesydd - ni ddylech fyth frysio penderfyniad am eich arian pensiwn.
- Efallai y byddant yn dweud wrthych y byddai'ch arian yn fwy diogel pe bai'n cael ei symud neu ei gyfnewid, weithiau'n dynwared swyddog o awdurdod rheoleiddio, eich banc neu'r Sgwad Twyll er enghraifft.
- Mae'n debygol o fod yn sgam os bydd rhywun yn dweud y gallant eich helpu i gael mynediad at eich arian pensiwn cyn 55 oed neu'n cynnig buddsoddiad i chi a ddisgrifir fel ‘unigryw’, ‘tramor’, ‘cyfeillgar i'r amgylchedd’, ‘moesegol’ neu mewn diwydiant ‘newydd’.

Unwaith y byddwch wedi trosglwyddo eich arian pensiwn i mewn i sgam, mae'n rhy hwyr. Gallech golli eich holl arian ac wynebu tâl treth o hyd at 55%. Efallai y bydd eich darparwr hefyd yn codi ffioedd arnoch.

Os ydych yn meddwl eich bod wedi dioddef sgam pensiwn ffoniwch Action Fraud ar 0300 123 2040 (+44 300 123 2040 o'r tu allan i'r DU) neu riportiwch ef ar eu gwefan www.actionfraud.police.uk/reporting-fraud-and-cyber-crime. Action Fraud yw'r ganolfan adrodd am dwyll a throseddau rhyngrywd ar gyfer Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon. Os ydych chi yn yr Alban rhwch wybod i Police Scotland yn uniongyrchol drwy ffonio 101.

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- ➔ Sut i adnabod sgam pensiwn a beth i'w wneud os ydych wedi cael eich twyllo
moneyhelper.org.uk/cy/money-troubles/scams/how-to-spot-a-pension-scam

Gwybodaeth bellach am Reolau Treth Pensiwn

Lwfans Oes a Lwfansau cyfandaliad

Roedd y lwfans oes (LTA) yn derfyn ar gyfanswm y buddion pensiwn y gallech eu croni dros eich oes, heb wynebu taliadau treth ychwanegol.

Nid oedd hyn yn effeithio ar y rhan fwyaf o bobl oherwydd roedd ond yn cael ei gymhwys o pan oedd gwerth eich holl gronfeydd pensiwn dros £1,073,100, sef y terfyn ar gyfer y flwyddyn dreth a ddaeth i ben 5 Ebrill 2024.

Diddymwyd yr LTA o 6 Ebrill 2024. O'r un dyddiad, cyflwynwyd lwfansau newydd sy'n cyfyngu ar yr uchafswm arian parod di-dreth y gellir ei dalu gan gynlluniau pensiwn.

Mae'r lwfans cyfandaliad (LSA) yn cyfyngu'r uchafswm o arian parod di-dreth sy'n daladwy yn ystod eich oes wrth gymryd arian o bensiwn i £268,275 i'r rhan fwyaf o bobl, oni bai bod rhai amddiffyniadau yn berthnasol.

Mae'r lwfans cyfandaliad a budd-dal marwolaeth (LSDBA) yn cyfyngu cyfanswm yr arian parod di-dreth sy'n daladwy yn ystod eich oes ac ar eich marwolaeth i £1,073,100 i'r mwyaf o bobl, oni bai bod amddiffyniadau penodol yn berthnasol.

O dan drefniadau trosiannol, mae cyfandaliadau di-dreth a dalwyd cyn 6 Ebrill 2024 yn defnyddio rhan o'ch LSA a'ch LSDBA. Mae cyfandaliad a delir dros y lwfansau hyn yn destuyn i dreth incwm ar gyfradd ymylol y derbynnydd.

Gallech ystyried derbyn cyngor pensiwn arbenigol gan gynghorydd ariannol rheoledig os ydych chi eisaiu cyngor, neu gallwch gael rhagor o wybodaeth ar ein gwefan [moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/building-your-retirement-pot/lifetime-allowance-for-pension-savings](https://www.moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/building-your-retirement-pot/lifetime-allowance-for-pension-savings) neu ffonio Llinell Gymorth Pensiwn HelpwrArian 0800 011 3797.

Y lwfans blynnyddol prynu arian (MPAA)

Bydd rhai o'r opsiynau talu pensiwn yn cyfyngu ar eich gallu i dderbyn

rhyddhad treth ar unrhyw gyfraniadau yn y dyfodol rydych chi (neu'ch cyflogwr) yn eu talu. Cyn i chi wneud penderfyniad terfynol ar godi arian dylech ystyried cymryd eich pensiwn fel nifer o gyfandaliadau, gan gyfnewid cronfeydd gwerth mwy na £10,000, cymryd arian o gynllun tynnu pensiwn i lawr a sefydlu blwydd-dal tymor penodol yn lleihau cyfanswm y rhyddhad treth byddwch yn derbyn ar cyfraniadau pensiwn i bensiwn Cyfraniadau wedi'u diffinio o £60,000 y flwyddyn i £10,000 y flwyddyn.

Nid yw prynu blwydd-dal gydol oes yn sbarduno'r MPAA. Nid yw cymryd arian parod di-dreth yn unig wrth sefydlu cynllun tynnu pensiwn i lawr. Dim ond pan fyddwch chi'n tynnu arian trethadwy o'r cynllun tynnu pensiwn i lawr y mae'r MPAA yn cael ei sbarduno.

Ailgylchu Pensiwn

Os ydych chi'n bwriadu cymryd eich cyfandaliad di-dreth wrth brynu incwm ymdeol gwaranteedig neu hyblyg a thalu i mewn i'r un gronfa bensiwn neu un arall, mae angen i chi fod yn ymwybodol o ddeddfau 'ailgylchu pensiwn'. Nid yw'r rheolau hyn yn berthnasol i gymryd eich pensiwn fel nifer o gyfandaliadau neu gymryd eich pensiwn cyfan ar yr un pryd.

Gallai fod yn ailgylchu pensiwn os ydych yn bwriadu defnyddio'r cyfandaliad di-dreth i dalu i mewn i bensiwn i gael gostyngiad treth.

Gall y rheolau olygu eich bod yn talu 55% o dreth ar y cyfandaliad di-dreth cyfan. Ni fydd ailgylchu pensiwn fel arfer yn berthnasol pan fo cyfanswm yr arian parod di-dreth a gymerwyd o'ch holl gronfeydd mewn cyfnod o 12 mis o dan £7,500. Os ydych yn cymryd arian parod di-dreth dros y swm hwn gallech ystyried cael cyngor ariannol os ydych yn ystyried cynyddu eich cyfraniadau pensiwn o fewn 2 flynedd dreth cyn neu ar ôl cymryd y cyfandaliad.

Am fwy o wybodaeth gweler: [gov.uk/hmrc-internal-manuals/pensions-tax-manual/ptm133810](https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/pensions-tax-manual/ptm133810).

Incwm budd-daliadau a phensiwn

Bydd unrhyw arian a gymerwch o'ch cronfa bensiwn yn cael ei gyfrif tuag at yr incwm neu'r cynillion sy'n cael eu hasesu wrth wirio eich cymhwysedd ar gyfer rhai budd-daliadau'r wladwriaeth. Gall hyn effeithio ar eich hawl i rai budd-daliadau neu olygu eich bod yn cael llai o arian.

Os ydych chi neu unrhyw un yn eich cartref yn derbyn neu wedi derbyn unrhyw fudd-daliadau'r wladwriaeth sy'n seiliedig ar brawf modd yn ystod y 12 mis diwethaf, neu os ydych chi'n bwriadu gwneud cais amdanynt, dylech gysylltu â'r awdurdod talu perthnasol i wirio sut y gall cael mynediad i'ch pensiwn effeithio ar eich hawl.

Pan fydd eich pensiwn yn effeithio ar eich budd-daliadau

Mae'r ffordd y caiff arian o'ch pensiwn ei asesu yn dibynnu ar a ydych chi neu'ch partner wedi cyrraedd yr oedran cymhwysos ar gyfer Credyd Pensiwn – sydd yr un fath â'ch Oedran Pensiwn y Wladwriaeth – defnyddiwch gyfrifiannell Oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar [gov.uk/state-pension-age](https://www.gov.uk/state-pension-age) i wirio pryd mae hyn.

Gall cymryd arian o'ch cronfa, boed yn arian parod di-dreth, cyfandaliadau neu incwm, effeithio ar eich hawl i fudd-daliadau, neu hawl eich partner neu aelodau eraill o'ch cartref.

Os ydych chi neu unrhyw un yn eich cartref yn hawlio budd-daliadau, cyfrifoldeb yr hawliwr budd-daliadau yw dweud wrth yr awdurdod sy'n talu budd-daliadau (yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP), Cyllid a Thollau EF (CThEF) neu'ch cyngor lleol) os ydych chi neu'ch partner yn cymryd unrhyw arian o'ch cronfa bensiwn.

Os byddwch yn gwario neu'n rhoi arian (gan gynnwys arian di-dreth) o'ch cronfa yn fwriadol i osgoi gostyngiad yn, neu i ddechrau cael, neu i gynyddu budd-daliadau a chymorth gyda chostau gofal, gall DWP, CThEF neu'ch cyngor lleol asesu eich cyllid eto a'ch trin fel bod gennych yr arian hwnnw o hyd.

Efallai y bydd eich asedau eraill (e.e. cynillion a buddsoddiadau) hefyd yn cael eu hychwanegu at incwm neu arian parod a gymerir o'ch cronfa pan fyddwch chi'n cael eich asesu ar gyfer budd-daliadau.

Cael help gyda budd-daliadau

I gael rhagor o wybodaeth am hawl budd-daliadau, gallwch siarad â Chyngor ar Bopeth (gweler 'Ffynonellau dibynadwy eraill o ganllawiau am ddim a diduedd').

Cysylltwch â'r Ganolfan Bensiwn Ryngwladol +44 191 218 7777 os ydych chi'n byw dramor ac rydych chi'n derbyn budd-daliadau.

Dyled a phensiynau

Pan fyddwch chi'n gallu cymryd arian o'ch cronfa pensiwn, dylech feddwl yn ofalus cyn ei ddefnyddio i dalu unrhyw ddyledion neu forgais. Gallai arian rydych chi'n ei ddefnyddio o'ch cronfa eich gadael gyda llai i fyw arno yn y dyfodol.

Os oes gennych drefniant i dalu eich dyledion ar yr adeg y byddwch yn cymryd eich pensiwn, efallai y bydd credydwyr yn gallu cael mynediad at rywfaint neu'r cyfan o'r incwm pensiwn neu'r cyfandaliadau a gymerwch.

Darganfyddwch statws unrhyw drefniant dyled sydd gennych cyn dewis opsiwn pensiwn.

Cael help gyda dyled

Os ydych chi'n ystyried cymryd arian o'ch pensiwn i ad-dalu dyledion, efallai y bydd opsiynau ad-dalu dyled eraill y dylid eu hystyried hefyd, ac efallai y bydd cyngor ar ddyledion yn gallu eich helpu i ddewis pa ddatrysiaid dyled sydd fwyaf addas i'ch anghenion.

Cymerwch eich amser wrth benderfynu beth i'w wneud â'ch cronfa a pheidiwch â rhuthro i benderfyniad. I gael rhagor o wybodaeth am ddyled gallwch siarad â Llinell Gymorth Arweiniad Arian HelpwrArian (gweler ‘Adnoddau ychwanegol ar wefan HelpwrArian a allai fod o ddiddordeb i chi’). Mae llawer o wybodaeth ddefnyddiol am reoli dyled ar wefan HelpwrArian, a llawer o declynnau ar-lein defnyddiol:

moneyhelper.org.uk/cy/money-troubles/dealing-with-debt

Mae llawer o wasanaethau cyngor am ddim ar gael ledled y DU. Gall y teclyn lleolwr dyledion ar wefan HelpwrArian eich helpu i ddod o hyd i'r math gorau o gyngor sy'n gwedd i'ch anghenion yn eich gwlaid neu ranbarth. Mae'n cyfeirio at gymorth ffôn ac ar-lein –

moneyhelper.org.uk/cy/money-troubles/dealing-with-debt/debt-advice-locator

Ewch i'n gwefan am fwy o arweiniad:

Defnyddio eich pensiwn i dalu dyledion

moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/pension-problems-using-your-pension-to-pay-off-debts

Pensiynau ac afiechyd

Os ydych yn sâl

Efallai y gallwch gymryd eich cronfa bensiwn yn gynnar os na allwch weithio oherwydd eich bod yn rhy sâl.

Gallai hyn fod cyn eich ‘oedran ymddeol dethol’ – yr oedran y gwnaethoch gytuno arno gyda’ch darparwr i ymddeol. Siaradwch â’ch darparwr am reolau eich pensiwn.

Gall blwydd-dal ‘uwch’ neu ‘wedi amharu’ dalu mwy na blwydd-dal safonol os ydych yn ysmigu neu os oes gennych gyflwr meddygol, e.e. diabetes neu bwysedd gwaed uchel.

Os oes gennych salwch difrifol

Mae rheolau treth arbennig yn berthnasol os oes gennych salwch difrifol sy’n golygu bod disgwyl i chi fyw am lai na blwyddyn.

Efallai y gallwch gymryd eich pensiwn cyfan yn ddi-dreth os yw pob un o’r canlynol yn berthnasol i chi:

- Disgwylir i chi fyw am lai na blwyddyn oherwydd salwch difrifol.
- Rydych o dan 75 (os ydych dros 75 oed rydych yn talu Treth Incwm ar y cyfandaliad).
- Nid oes gennych fwy na’r lwfans cyfandaliad a budd-dal marwolaeth mewn arian pensiwn (£1,073,100 yn 2025/26).

Gwiriwch delerau eich pensiwn gyda’ch darparwr. Bydd rhai pensiynau yn cadw o leiaf 50% o’ch cronfa ar gyfer eich priod neu bartner.

Camau nesaf:

Pethau i’w hystyried:

- **Meddyliwch a ydych chi eisiau swm o arian nawr neu fath o incwm**
- **Meddyliwch am sut rydych chi am adael arian ar ôl**
- **Meddyliwch am y ffordd fwyaf treth-effeithlon o adael eich arian – gallwch siarad â chyngorydd ariannol i helpu gyda hyn**

Cwestiynau i'w gofyn i'ch darparwr:

- Beth yw'r rheolau ar gyfer cymryd fy arian os ydw i'n ddifrifol wael?
- A oes gennych y manylion diweddaraf am bwy yr wyf am adael arian iddynt (fy 'muddiolwr')?

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- [Problemau gyda phenderfyniad am afiechyd ar ôl ymddeol](https://moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/early-retirement-because-of-illness-sickness-or-disability)
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/early-retirement-because-of-illness-sickness-or-disability

Trosglwyddo cyflog terfynol neu bensiynau cyfartaledd gyrfaf

Mae'r pensiynau hyn (a elwir yn 'fuddion wedi'u diffinio') yn rhoi incwm i chi yn seiliedig ar eich cyflog a hyd eich gwasanaeth gyda chyflogwr. Dim ond i bensiynau personol neu weithle a elwir yn gyfraniadau wedi'u diffinio y mae'r 6 opsiwn pensiwn yn berthnasol.

I ddewis un o'r 6 opsiwn, byddai angen i chi drosglwyddo eich pensiwn buddion wedi'u diffinio i un cyfraniadau wedi'u diffinio. Mae gwerth eich pensiwn buddion wedi'u diffinio yn cael ei drosglwyddo fel arian parod ac yn cael ei fuddsoddi mewn gronfa cyfraniadau wedi'u diffinio. Mae hyn wedyn yn rhoi mynediad i chi at yr un opsiynau â phobl â phensiynau cyfraniadau wedi'u diffinio.

Ffeithiau allweddol

1. Meddyliwch yn ofalus iawn am drosglwyddo – mae'n debygol y byddwch chi ar eich colled.
2. Mae pensiwn buddion wedi'u diffinio yn rhoi incwm gwaranteedig i chi. Bydd trosglwyddo i gronfa cyfraniadau wedi'u diffinio yn golygu ildio buddion cynllun pensiwn gwerthfawr.
3. Nid yw rhai cyflogwyr yn derbyn trosglwyddiadau – gwiriwch yn gyntaf.
4. Weithiau mae cyflogwyr yn cynnig cymhellion i drosglwyddo, e.e. taliadau arian parod – dylech feddwl yn ofalus am dderbyn y rhain.
5. Cadwch lygad allan am sgamiau pensiwn. Os bydd unigolyn neu gwmni yn cysylltu â chi ac yn addo enillion gwych o gronfa cyfraniadau wedi'u diffinio neu'n dweud ei fod yn gyfle gwych i ryddhau arian parod, mae'n debyg mai sgam ydyw.
6. Siaradwch â chynghorydd ariannol cyn i chi drosglwyddo. Os oes gennych chi bensiwn buddion wedi'u diffinio sy'n werth mwy na £30,000 (a elwir yn 'fudd-daliadau a ddiogelir') yn gyfreithiol mae'n rhaid i chi gael cyngor ariannol yn gyntaf.

Ewch i'n gwefan am ragor o arweiniad ar:

- [Egluro cynlluniau pensiwn buddion wedi'u diffinio \(neu gyflog terfynol\)
moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/pensions-basics/
defined-benefit-or-final-salary-pensions-schemes-explained](https://moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/pensions-basics/defined-benefit-or-final-salary-pensions-schemes-explained)

Adborth a chwynion

Adborth am Pension Wise

Gallwch anfon e-bost at Pension Wise yn
contact.pensionwise@moneyhelper.org.uk.

Gallwch hefyd ysgrifennu atom drwy'r post:

Money and Pensions Service
Pension Wise (MoneyHelper)
Borough Hall
138 Cauldwell Street
Bedford MK42 9AB

Lle bo modd, dylech gynnwys eich rhif cyfeirnod trefnu (fe welwch hwn yn eich e-bost cadarnhau apwyntiad).

Cwynion

Os oes gennych gŵyn am Pension Wise, anfonwch e-bost at
complaints@maps.org.uk.

Rhowch gymaint o fanylion ag y gallwch, gan gynnwys:

- p'un a yw eich cwyn yn ymwneud ag apwyntiad ffôn, apwyntiad wyneb yn wyneb neu unrhyw beth arall
- eich rhif cyfeirnod trefnu, os oes gennych un (fe welwch hwn yn eich e-bost cadarnhau)

Byddwn yn rhoi gwybod i chi pan fyddwn wedi derbyn eich cwyn ac yn anelu at roi ymateb llawn o fewn 20 diwrnod gwaith. Os na allwn wneud hyn (e.e. os oes angen mwy o amser arnom i ymchwilio i'ch cwyn) byddwn yn rhoi gwybod i chi beth yw'r rheswm dros yr oedi a phryd y gallwch ddisgwyl ymateb.

Adnoddau ychwanegol ar wefan HelpwrArian a allai fod o ddiddordeb i chi

HelpwrArian

Llinell gymorth Canllaw Pensiwn

Ffôn: 0800 011 3797

O dramor: +44 20 7932 5780

I'r hunan-gyflogedig: 0345 602 7021

Llinell gymorth Arweiniad Ariannol

Ffôn: 0800 138 7777

Cymraeg: 0800 138 0555

O dramor: +44 20 3553 2279

Help gyda chostau byw

moneyhelper.org.uk/cy/money-troubles/cost-of-living

Teclyn Cynlluniwr Cyllideb

moneyhelper.org.uk/cy/everyday-money/budgeting/budget-planner

Teclyn Cymharu Blwydd-daliadau

comparison.moneyhelper.org.uk/cy/tools/annuities

Arweiniad ar gymryd cyngor ar ymddeol

moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/taking-your-pension/find-a-retirement-adviser

Teclyn Llwybrau Buddsoddi Tynnu Pensiwn

comparison.moneyhelper.org.uk/cy/tools/drawdown-investment-pathways

Cynllunio cyllideb ymddeol

moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/building-your-retirement-pot/check-the-progress-of-your-pension-and-retirement-savings

Cyfrifiannell pensiwn

moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/pensions-basics/use-our-pension-calculator

Rheoli eich arian mewn cyfnod ansicr

moneyhelper.org.uk/cy/money-troubles

Camdriniaeth ariannol

moneyhelper.org.uk/cy/family-and-care/talk-money/financial-abuse-spotting-the-signs-and-leaving-safely

Symud eich pensiynau yn y DU dramor

moneyhelper.org.uk/cy/pensions-and-retirement/building-your-retirement-pot/moving-your-uk-pension-overseas

Ar gyfer ymholiadau a chwynion cyffredinol am bensiynau, gan gynnwys help i osgoi sgamiau pensiwn a chynilo i mewn i gynllun pensiwn. Dyled a benthyca, cyllidebu a rheoli arian, cynilo a buddsoddi, pensiynau ac

ymddeoliad 30, gwaith a diswyddiadau, budd-daliadau, genedigaethau, marwolaethau a theulu, yswiriant, cartrefi a morgeisi, gofal ac anabledd, ceir a theithio.

Ffynonellau eraill y gellir ymddiried ynddynt am arweiniad rhad ac am ddim a diduedd

Cyngor ar Bopeth

Cymru a Lloegr

www.citizensadvice.org.uk

Ffôn:

0800 144 8848 (Lloegr)

0800 702 2020 (Cymru)

Gogledd Iwerddon

www.citizensadvice.org.uk/about-us/northern-ireland/

Yr Alban

www.cas.org.uk

Ffôn: 0800 028 1456

Ar gyfer dyled, gofal cymdeithasol, budd-daliadau'r wladwriaeth, hawliau cyflogaeth, hawliau defnyddwyr, perthnasoedd, tai, gwahaniaethu a threth.

Pensions UK

pensionsuk.org.uk

Yn helpu cynilwyr i feddwl mewn ffordd ymarferol am y math o ffordd o fyw y gallent ei gael ar ôl ymddeol.

Ombudsmon Pensiynau

www.pensions-ombudsman.org.uk

Ffôn: 0800 917 4487

Cwynion am gamweinyddu pensiynau.

Ombwdsmon Ariannol

www.financial-ombudsman.org.uk

Ffôn: 0800 023 4567

Cwynion am werthu a marchnata pensiynau.

Report Fraud

www.reportfraud.police.uk

Ffôn: 0300 123 2040

Am wybodaeth ar sgamiau, trosedd seiber a thwyll a sut i'w hadrodd.

Cyllid a Thollau EF

www.gov.uk/contact-hmrc

Ffôn: 0300 200 3300

Hunanasesiad, credydau treth, budd-dal plant, treth incwm, yswiriant gwladol, treth i gyflogwyr, TAW a chanllawiau eraill.

Awdurdod Ymddygiad Ariannol (FCA)

www.fca.org.uk

Ffôn: 0800 111 6768

Gwybodaeth ddefnyddiol am sgamiau

Gwiriwch gofrestr yr FCA i weld os yw cwmni neu ymgynghorydd yn cael ei reoleiddio

www.fca.org.uk/register

Rhestr wirio o gynlluniau anawdurdodedig ac unigolion i osgoi

www.fca.org.uk/consumers/warning-list-unauthorised-firms

GOV.UK

www.gov.uk
www.gov.uk/check-state-pension
www.gov.uk/find-pension-contact-details
www.gov.uk/state-pension-age
www.gov.uk/guidance/check-the-recognised-overseas-pension-schemes-notification-list
www.gov.uk/transferring-your-pension
www.gov.uk/estimate-income-tax
www.gov.uk/tax-on-pension/tax-when-you-live-abroad
www.gov.uk/tax-uk-income-live-abroad/taxed-twice
www.gov.uk/government/organisations/hm-revenue-customs/contact/income-tax-and-capital-gains-tax-enquiries-for-non-uk-residents

Ffôn:

0800 731 0175 (Canolfan Pensiwn y Dyfodol)
0800 731 0175 (Gwasanaeth Olrhain Pensiynau)
+44 191 218 7777 (Canolfan Bensiwn Ryngwladol – ar gyfer cwsmeriaid tramor ag ymholiadau Pensiwn y Wladwriaeth)

Pensiwn y wladwriaeth, olrhain pensiwn, credydau treth, genedigaethau, marwolaethau, priodasau, ysgariad, atwrneiaeth arhosol, cyflogaeth a hunangyflogaeth, gofal plant a magu plant, pobl anabl, tai a gwasanaethau lleol, arian a threth, pasbortau, teithio a byw dramor.

MIND

www.mind.org.uk

Ffôn: 0300 123 3393

Mathau o broblemau iechyd meddwl, ble i gael cymorth, meddyginaeth a thriniaethau amgen ac eiriolaeth.

Samaritans

www.samaritans.org

Ffôn: 116 123 (UK)

E-bost: jo@samaritans.org

Mae'r Samaritans yn cynnig lle diogel i bobl siarad unrhyw bryd y

dymunant, yn eu ffordd eu hunain – am beth bynnag sydd ar eu meddwl. Nid oes rhaid iddynt fod yn hunanladdol i gysylltu.

Alzheimers Society

www.alzheimers.org.uk

Ffôn: 0333 150 3456

Dementia, bywyd bob dydd, cymorth gyda gofal, aros yn annibynnol, yn gyfreithlon ac yn ariannol.

Hysbysiad Preifatrwydd

Mae gwybodaeth am sut mae HelpwrArian yn casglu, prosesu a chadw eich data, a gwybodaeth am eich hawliau mewn perthynas.

moneyhelper.org.uk/privacy.